

ΘΕΣΠΡΩΤΙΚΟΝ ΒΗΜΑ

Η ΑΡΧΑΙΟΤΕΡΑ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΣ—ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΩΝ ΘΕΣΠΡΩΤΙΚΩΝ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΝ

Έτος ίδρύσεως 1935 — Περίοδος Γ
Αριθ. φύλλου 303116

Ίδιοκτήτης — Διευθυντής
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΠ. ΣΑΛΟΥΚΑΣ

Ήγουμενίσα Δευτέρα 8 Οκτωβρίου 1953

Τιμή φύλλου Δραχ. 1000

ΕΛΕΥΘΕΡΑΙ ΓΝΩΜΑΙ

ΜΟΥΣΟΥΛΜ. ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ

“Εν εκ των πλέον φλεγοντων ζητημάτων εξ όσον ενδιαφέρουν και άπασχολούν από της άπελευθερώσεως και έντεθεν των άγροτικών πληθυσμών της Θεσπρωτίας είναι το ζήτημα της έγκαταλειμμένης Μουσουλμανικής περιουσίας, ζήτημα το όποιον εξ ίσου θα έπρεπε να ένδιαφέρει και το Κράτος, διότι ή περιουσία αύτη άποτελει ένθικον πλοδον ύπολογισμόν. Κατά συνέπειαν το ζήτημα τουτό είναι Έθνικόν, ή ρύθμισις του ζητήματος άποτελει το βασικώτερον αίτημα του δοκιμασθέντος πληθυσμού της Θεσπρωτίας, ή δέ σωστή και όρθή λύσις τούτου θα συμβάλει εις την άνύψωσιν του βιοτικού επιπέδου του άγρότου και εις την οικονομικήν άνασυγκρότησιν του τόπου μας.”

“Επί του ζητήματος τούτου ή Ένωσις Γεωργικών Συνεταιρισμών Ήγουμενίτσας—Φιλιατών, εϋθύς από της άπελευθερώσεως διά παραστάσεων και ύπο μνημάτων αύτης προς τους άρμόδιους εξέθεσεν και άνέλυσεν τάς άπόψεις της, αι όποιαι ως βάσιν είχαν και έχουν την πληρεστέραν άξιοποίησιν του Έθνικου τούτου πλούτου, πράγμα το όποιον θα επιτευχθή μόνον εάν ή περιουσία αύτη περιέλθη εις τους φυσικούς αύτης κατόχους, εις χείρας αυτοκαλλιεργητών άποζώντων άποκλειστικώς και μόνον ύπό την γεωργικήν έκμετάλλευσιν.

Δυστυχώς όμως αι άπόψεις της Όργάνωσης των άγροτών δέν υιοθετήθησαν παρά τού Κράτους, το όποιον διά τών εκπροσώπων του είτε διότι δέν ήθέλησεν είτε διότι δέν ήδυνήθη να συλλάβη το ζήτημα εις όλην αύτου την έκτασιν την οικονομικήν, την Έθνικήν και την κοινωνικήν, κατέστησεν το ζήτημα τουτό πραγματικήν γάργαιναν διά τόν τόπον μας με άποτέλεσμα επί μίαν δεκαετίαν ή περιουσία να μένη σχεδόν άναξιοποίητος, να εύρίσκεται εις χείρας τών οικονομικών ίσχυρών του τόπου ως επί το πλείστον, παραλήψεις δέ εκ της έγκαταλείψεως και ύποστη και συμαντικήν καταστροφήν κυρίως ως προς τά έλαιόδενα.

Δυνάμεθα να ειπωμεν και τουτό είναι εις όλους γνωστόν, ότι αι από της άπελευθερώσεως και μέχρι τούδε δοθείσαι προσωριναι λύσεις ήγοντο άποκλειστικώς και μόνον από την ιδέαν και τόν σκοπόν της έξυπηρετήσεως τών διαφόρων έπιτηδείων και ίσχυρών ως επί το πλείστον της καταστάσεως, με πάσαν άδιαφορίαν περί τών εκ των ένεργειών τούτων γενομένων άδικιών εις βάρος του πραγματικού δοκιμασθέντος και δεινοπαθήσαντος Θεσπρωτου άγρότου, του όποιου κινητή και άκίνητος περιουσία διηρηπάγη και κατεστράφη ύπό τών άλβανοτοσμηδών.

“Αλλά τουτό άποτελει το κακό παρελθόν. Ήδη έφθάσαμεν εις μίαν λύσιν ή όποία καιτοι δέν είναι ή ένδεδειγμένη, πάντως είναι ή καλύτερα έξ όλων τών άλλων που έδόθησαν μέχρι σήμερα και δίδει ένα τέλος εις το ζωτικόν τουτό ζήτημα.

“Η διανομή λοιπόν της περιουσίας ήρχισεν και ένεργείται με σπουδήν διότι εύρίσκόμεθα έν ύψει της συγκομιδής του έλαιόκαρπου και πρώτων καλλιεργειών. Τουτό ασφαλώς θα ήδύνατο να άποφευχθή εάν ή έντεταλμένη έπιτροπή ήρχιζε το έργον της ένωρίτερον όποτε θα άπεφεύγοντο αι εκ της σπουδής της έπιλύσεως άδικiai και κακάι άποφάσεις αι όποιαι είναι και άναπόφευκτοι. Διότι εύρίσκόμεθα εις την άρχήν της εργασίας και παράπονα δικαia και διαμαρτυρία εύλογοi άκούοντα πανταχόθεν.

“Εχομεν την γνώμην ότι ή έπιτροπή ρυθμίσεως του ζητήματος και πάλιν δέν συνέλαβεν το όλον ζήτημα εις όλην αύτου την έκτασιν διότι το να παραγνωρίζη σήμερα δικαιώματα τελείως άκτημόνων και κατεστραμμένων Θεσπρωτών άγροτών χορηγούσα εις αυτούς ως κλήρον 5-20 έλαιόδενα κατά οικόγειαν και άνυπολόγιστον καλλιεργήσιμον έκτασιν και ίκανοποιούσα άντιθέτως άλλους οι όποιοι δέν είναι αυτοκαλλιεργηται ούτε και σχεσιν με την γεωργίαν έχουν ούτε άνεκτόν, ούτε ήθικόν ούτε δικαion είναι. Αύτα θα ήδύνατο ν’ άποφευχθούν εάν το σύστημα της διανομής ήτο ένιαίον.

Ούτω και πάλιν εύρίσκόμεθα πρό μιάς καταστάσεως πλήρους άδιαφορίας τών ύπευθύνων διά την όρθην και δικαia λύσιν του ζητήματος. Φοβούμεθα ότι με την ακολουθούμενην γραμμήν και τακτικήν δέν θα άποδοθώ δικαιοσύνη. Περί τούτου έχομεν την γνώμην ότι δέν έχουν καμμίαν άμφιβολίαν όχι μόνον ο λαός αλλά και αύται αι ύπηρεσίαι.

“Ημεis ως Όργάνωσις ή όποία εκπροσωπεί τόν άγροτικόν πληθυσμόν του τόπου μας και ή όποία εκ τών πρώτων θα έπρεπε να συμμετάσχη εις την άρμόδιαν έπιτροπήν διανομής διότι περισσότερον παντός άλλου γνωρίζει τόν κάθε Θεσπρωτόν άγρότην, σημειώνοντες σήμερα τάς συνεπειάς τάς όποιας δημιουργεί ή άδικος και μη όρθή ρύθμισις του ζητήματος ως σήμερα ενεργείται και άξιοϋμεν από την Κυβέρνησιν του Στρατάρχου Παπάγου ν’ άναστειλή την περατέρω διανομήν τώρα που είναι καιρός και πριν ή ολοκληρωθή ή άδικία εις βάρος πτωχών αυτοκαλλιεργητών. Διότι εκ τών μέχρι τούδε δεδομένων άδικούντα και παραγνωρίζονται εκείνοι οι όποιοι θα έπρεπε να τύχουν δι-

καιώσεως. Διότι ο τρόπος καθ’ όν γίνεται ή διανομή ούδόλας ίκνυοιεί το δήμιον αίσθημα του Κράτους δικαιοσύνης ως πιστεύει ο λαός διά την Κυβέρνησιν Παπάγου.

Νομίζομεν ότι το βασικόν και ουσίωδες τουτό ζήτημα του τόπου μας είναι πλέον καιρός να κινηθή το ένδιαφέρον τών εκπροσώπων του Νομού μας κ.κ. Βουλευτών να συντονίσουν τάς ένεργείας των δια να επιτευχθή ή λύσις ή όποία θα έξυπηρετήσθ το γενικόν συμφέρον του τόπου.

Συμφωνομεν με τάς άπόψεις του φίλου κ. Άθανασάκου χωρίς ν’ άναμινυόμεθα εις τάς διενέξεις του μετά του κ. Παπασταύρου εις τόν όποιον άναγκαστήσιν ότι επί τάπητος ζητήματος έκινήθη και ένδιεφέρθη άνεξαρτήτως άν αι ύπ’ αύτόν προτεινόμεναι λύσεις ίκανοποιούν ή όχι πλήρως το σύνολον και τόν τόπον μας, συμφωνομεν άναπαμψόμεν και συγκληθή μία μεγάλη σύσκεψις με συμμετοχήν τών άρμόδιων Κρατικών ύπηρεσιών, τών Βουλευτών του Νομού μας και τών ένδιαφερομένων διά τών Όργάνων των, να έξετασθή το ζήτημα από όλας τάς πλευράς αύτου, να άκουσθούν αι γνώμαι όλων και ούτω έξευρεθώ ή πλέο ένδεδειγμένη λύσις.

“Η Όργάνωσις μας δι’ ύπομνήματός της από το έτος 1947 έζήτησε τη Ίδρυσιν ένός ειδικού Όργανισμού διαχειρίσεως της περιουσίας ταύτης, Όργανισμός ο όποιος θα δημιουργούσε και σημαντικούς πόρους τούς όποιους θα διέθετεν διά την έκτέλεσιν έργων κοινωφελών δια την πληρεστέραν γεωργικήν έκμετάλλευσιν της περιουσίας ταύτης, ως και διά κοινωνικούς σκοπούς.

Θεωρούμεν ύποχρέωσιν μας να σημειώσωμεν και εκφράσωμεν την λύπην μας διότι εις ήμέρας καθ’ ής λύεται το σοβαρώτερον γενικόν ζήτημα του τόπου μας άπουσιάζουν οι ήγούμενοι τών άρμόδιων ύπηρεσιών του Νομού μας ως εάν πάσχουν από εύθυνοφοβίαν και ή ρύθμισις του ζητήματος εύρίσκεται εις χείρας άνευθύνων ύπαλλήλων.

Παναγιώτης Νταής
Πρόεδρος Ένώσεως Γεωργικών Συνεταιρισμών.
Ήγουμενίσα 23/9/1953

ΤΟ ΕΡΩΤΗΜΑ

“Η δημιουργηθείσα άναταραχή εκ της άναστολής διανομής της μουσουλμανικής περιουσίας και τών τηλεγραφημάτων και ένεργειών τών δουλετών μας, έγεννήθη εις τόν Θεσπρωτικόν Λαόν το έρώτημα, οι βουλευται μας άνήκουν εις τόν Συναγεμνόν;

Η ΚΟΙΝΟΤΗΣ ΜΟΥΡΤΟΥ

Εις την έκκλησιν ύπέρ ένισχύσεως του Συλλόγου Προνοίας Γεν. Νοσοκομείου Φιλιατών ή Κοινότης Μούρτου έδειξαν ίδιαι τέραν κατανόησιν του Έπρου και κοινωνικού του σκοπού διά της ψηφίσεως ύπό του Κοιν. Συμβουλίου πιστώσεως 3.000.000 άξίζει καθ’ έπαινος στο Κοιν. Συμβούλιον και εύχόμεθα όπως και αι λοιπαι Κοινότητες του Νομού μας δείξουν το αύτο ένδιαφέρον.”

ΟΙ ΑΓΡΟΤΕΣ ΕΧΟΥΝ ΑΝΑΓΚΗΝ ΑΡΟΤΡΙΩΝΤΩΝ

Εις τόν Νομόν Ίωαννίνων κατέφθασε, και άλλη άποστολή άροτριώντων. Έξ έκατόν τριάκοντα (130) ήμιόνων προς διανομήν εις τούς δικαιούχους άγρότας του Νομού.

“Ο Νομός Θεσπρωτίας και λόγω της όλοσχερούς άποχημώσεως του κατά την κατοχήν έξ άροτριώντων και παντός είδους μεγάλων ζώων και λόγω του πέδινου και καλλιεργησίου έδάφους του έχει πολύ μεγαλύτεραν άνάγκην άροτριώντων προς κάλυψιν τών άναγκών του.

Οι άρμόδιοι θα πρεπει να ένεργήσουν διά την ταχείαν άποστολήν τούτων επί τη ένάρξει της καλλιεργητικής περιόδου.

ΔΙΑ ΤΟΝ Κ. ΥΠΟΥΡΓΟΝ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Το Γυμνάσιον Ήγουμενίτσας από της ίδρύσεώς του και μέχρι σήμερα ούδέποτε έλειτούργησε κανονικώς, από της άπόψεως έπαρκούς διδακτικού προσωπικού. Έέλομεν να πιστεύσωμεν ότι ο Υπουργός της Παιδείας κ. Καλλίας που τόνον ένδιαφέρον έπιδικνεύει διά την έκπαίδευσιν έν γένει θα θελήσθ να ένδιαφερθή και διά το Γυμνάσιον του Άκριτικού Νομού μας σύμφωνα και με δοθείσαν ύπόσχεσιν του κατά την πρό καιρού εκ της πόλεως μας διελεύσιν του. Θάβανι που στερείται στοιχείων και καταλλήλου διδγίου να στερείται και διδγκού προσωπικού;

ΔΙΑ ΤΟΝ Κ. ΓΕΝ. ΔΙΟΙΚΗΤΗΝ

Δι’ άποφάσεως του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου του Υπουργείου Οικονομικών άπεδόθησαν εις την Κοινότητα Καρπερίου αι καταληφθείσαι κοινοτικά έκτάσεις ως άνήκουσαι εις φυλάδας μουσουλμάνους.

“Η έν λόγω άπόφασις άνεστάλη ύπό του Υπουργού Οικονομικών επί τή τέλει όπως μεταβή επί τόπου ύπαλλήλος της Γεν. Διοικήσεως Ήπείρου και προβή εις την παράδοσιν τών έκτάσεων προς την Κοινότητα.

“Ο κ. Γεν. Δτης παρακαλείται όπως διατάξθ την άμεσον άναχώρησιν του άρμόδιου ύπαλλήλου διότι ο καιρός παύρηχεται και θα πρέπει το ταχύτερον να ρυθμισθ το ζήτημα.

ΣΥΣΚΕΨΙΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΙΝ ΤΗΣ ΜΟΥΣΟΥΛΜΑΝ. ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ

Την παρελθούσαν τρίτην 29ην ήξαντος έλαβε χώραν εις Παραμυθίαν σύσκεψις ύπό την προεδρίαν του Γεν. Γραμματέως κ. Μαλεσιόδη σχετική με την έν γένει διαχείρισιν της Μουσουλμανικής περιουσίας, μετά την άπόφασιν του Υπουργείου περί άναστολής της πενταετούς μισθώσεως. Εις ταύτην μετέσχον οι παρευρισθέντες Βουλευται κ. κ. Πιτούλης και Άθανάσιος, ο Νομάρχης κ. Κόπανος, ο Διευθυντής της Νομαρχίας κ. Κωστής, ο Διοικητής της Υποδύσεως Χωρικής Παραμυθίας κ. Τσιούνης, ο γεωπόνος κ. Στανόπουλος και ο Οικονομικός Έφορος Παραμυθίας κ. Βήτος. Κατ’ αύτην έξητάσθη πολύπλευρα ο καλύτερος τρόπος διαχειρίσεως και διαθέσεως ταύτης κατά την άρξαμένη καλλιεργητικήν και έλαιονομικήν περίοδον και μεριτής ριζικής έπιλύσεως του σοβαρού αύτου θεωρητικού προβλήματος, διά της δριςτικής επ’ αύτης άποκαταστάσεως τών άκτημόνων επί δικαίας βάσεως, βάσει του τελευταίου ψηφισθέντος σχετικού Νομοσχεδίου περί έπικουισμού Βορείων Έπαρχιών, εις το όποιον ύπάγεται και ή έν λόγω περιουσία. Άπεφασίσθη δέ όπως έντός τών ήμερών συγκροτηθή έπιτροπή εκ του Διευθυντού της Νομαρχίας, ένός έφοριακού ύπαλλήλου και ένός γεωπόνου ή όποία άνεν ούδεμιάς χρονοτριβής θέλει προβή εις την έκτέλεσιν του ήρητημένου έλαιονομ-

που ένάστης Κοινότητος του καθορισμού λογικού μισθώματος. Έν συνεχεία δέ θα κλειθώσι αι Κοινότητες όπως άποδεχόμεναι την μισθώσιν συνάψωσι μισθωτήρια συμβόλαια ύπό εύνοϊκούς διά τούς κατόχους κατοίκους των όρων καταβάλλοντες την πρώτην δόσιν όχι κατά την ύπογραφήν τών συμβολαίων, ως εγένετο κατά το παρελθόν, αλλά άμα τη ένάρξει της συγκομιδής.

“Η δλη δέ αύτη εργασία θα πρέπει να περατωθώ έντός του Οκτωβρίου ώστε να διανεμηθώ έγκαιρώς εις τούς πτωχούς και άκτημόνας κατοίκους. Άποφεννομένης πάσης φθοράς, επί μερίστη ζημία αυτών τε και της ένθνικής οικονομίας. Προς τόν σκοπόν αύτόν έδόθησαν άρμόδιαι αι δέουσαι διαταγαί. Εύμεθα βέβαιον ότι αι ληφθείσαι άποφάσεις και ή σχετία και πιστή έκτέλεσις τούτων ύπό τών ύπευθύνων θέλουσι ίκανοποίηση πλήρως τόν πενόμενον Θεσπρωτικόν Λαόν.

Προς κατοχύρωσιν δέ τών προέδρων και συμβούλων τών Κοινοτήτων άπεφασίσθη ή ύπογραφήν παρά τών κληρούχων όμολόγων διά το μίσθωμα του παραγομένου έλαιονομίου. Τά έν λόγω όμολογα, έφ’ όσον δέν θα είναι συνεπείς οι ένδόται των θα κατατίθενται εις το Δημ. Ταμείον και θα είναι δημόσιον έσοδον, εισπραττόμενον κατά τόν Νόμον περί Δημοσίων έσόδων.

29 ΣΕΒΡΙΟΥ ΘΑΙΒΕΡΑ ΕΠΕΤΕΙΟΣ

ΣΤΗ ΜΗΜΗ ΤΩΝ ΕΡΤΕΛΕΣΕΝΤΩΝ 49 ΠΡΟΚΡΙΤΩΝ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑΣ ΕΠΙ ΤΗ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΕΙ ΔΕΚΑΕΤΙΑΣ

Μίαν ήμέρα σάν και τούτη πριν από δέκα όλόκληρα χρόνια στίς 29 Σεβρίου 1943, ένα θλιμένο πρωινό του φθινοπώρου, που ο θραχχός της πόλεως σκλαβιάς πλάκωνε τα στήθη του μαρτυρικού έλληνο-που λαού, 49 πρόκριτοι πολιτες της Παραμυθίας, 49 άγνοi πατριώτες, με βήμα σταθερό, με το κεφάλι ψηλά, με την ψυχή πλημμυρισμένη από την άγάπη προς την πατρίδα και τόν έρωτα προς την έλευθερία — υπερήφανοι — έβδισαν το δρόμο του μαρτυρικού Πολγού τους, το δρόμο της τιμής και του έθνικού καθήκοντος, και το λεωφόρο που οδηγούσε στην ύπερτατη θυσία, για να ποτίσουν με το τιμό έλληνικό αίμα τους της έλευθερίας το βαθύρζο δέντρο.

29 Σεβρίου 1953. Ένας καινούργιος βωμός αίματος, ένα νέο έθνικό θυσιαστήριο, έγείρεται στους πρόποδες του κακοτράχαλου Κορίλλα με το αίμα τών 49 έλλήνων μαρτύρων της Παραμυθίας, χυμένο από την Άλβανοσάμικη θηριωδία και της Χιτεροφασιστικήν κτηνωδία. Άπλά στα θυσιαστήρια της Καισαριανής και του Διού, τών Καλλαβρύτων και τών Λιγιάδων, του Καρμμένου

και της Μουσιωνίτσας, δύνανται το θυσιαστήριο της Παραμυθίας.

Για να θυμίζουν όλα μαζί στις επερχόμενες γενεές τόν άθραστο ήρωισμό και την άκατάβλητη δύναμη της φυλής μας σε ύπερ ανθρώπινες πράξεις ήρωϊσμού και αυτοθυσίας.

Για να δείχνουν μέσα στο πέρασμα του χρόνου πως ή έλληνική φυλή δέν έπαψε και δέν θα πάψει ποτέ να χαράζει με το αίμα τών παιδιών της αλήθινους τίτλους, στην ιστορία τών λαών της οικουμένης, στόν άγώνα για την προάσπιση του πολυτιμότερου αγαθού, της Έλευθερίας.

“Αθάνατοι νεκροί μας! Όπως κάθε χρόνο έτσι και φέτος πιστοί και εδλαξείς προσκηνηται προσερχόμεθα πρό των σεπτών τάφων σας διά να άποτίσωμεν φόρον τιμής και εδγνωμοσύνης στην ήρη μνήμη σας.

“Ηρωϊκοί νεκροί μας! Κοιμηθήτε ήσυχά τόν αιώνα ύπνο σας, και να είσθε βέβαιοι ότι ούδέποτε θα γίνωμε έπιλήθμονες της μεγάλης θυσίας σας. “Ας είναι ήρω το χόμα που καλύπτει τά άγια κόκαλά σας, άπ’ τα όποια γεννήθηκε τών Λιγιάδων, του Καρμμένου, “Ας είναι

